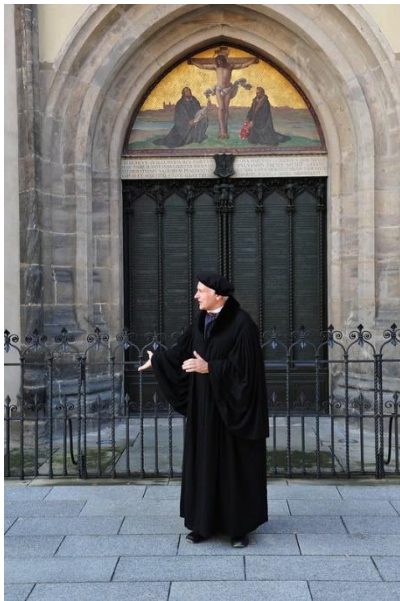

Lekció: Ef. 2,4-10

De Isten, gazdag lévén irgalomban, az ő nagy szeretetéért, amellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt - kegyelemből van üdvösségetek! -és vele együtt feltámasztott, és a mennyiek világába ültetett Krisztus Jézusért, hogy megmutassa az eljövendő korszakokban kegyelmének mérhetetlen gazdagságát irántunk való jóságából Krisztus Jézusban. Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék. Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk.

De az ÚRisten kiáltott az embernek, és ezt kérdezte: Hol vagy? IMóz 3,9

Bernhard Naumann színész, Luther Mártonként, a történelmi wittenbergi templom kapuja előtt
Forrás: [Flickr](#), CC BY-SA 2.0

16 éve, hogy egy napsütéses október 31-i reggelen, kitekintve a vonat ablakából azt olvasom: Lutherstadt Wittenberg. Micsoda tisztelet - gondoltam -, Wittenberg felvette annak a személynek a nevét, aki révén a történelembe véste magát e település. Ünnepi hangulat ragyogott az emberek arcán. A vártemplomhoz érve, Luther-korabeli öltözetben fogadtak minket. Az ünnepi istentisztelet után, lépésről lépésre végigkövethettük a reformációt indító eseményeket. Szerzetesruhába öltözött „Luther” kiszégezte a vitaindító 95 tételét, majd nagy tömeg kíséretében haladt végig a városon. Mindannyian szereplők lehettünk a városnagyságú színpadon. Ekkor öltött testet bennem a kérdés: vajon tudta-e Luther, hogy milyen lavinát indított el e természetes cselekedetével?

Majd tovább szövődtek a gondolatok, kérdések: vajon hűek maradtunk-e az indító elvekhez? Vajon ma indulna-e hasonló, történelmet író mozgalom? „Hol vagy?” - kérdezi Isten Ádámtól, és kérdezi tőlünk. Hűek maradtunk-e reformátori elveinkhez? (*Ecclesia reformata, semper reformanda? A folyamatosan megújuló egyház elve*) Mennyire erős, vagy hatásos a szüntelen önvizsgálatra buzdító eszme ma? Hol vagyok, mint felekezet, mint egyház, és hol vagyok benne én? Vajon szem előtt tartom-e az önvizsgálatom tiszta mércéjét (*Sola Scriptura*)? El tudok-e vonatkoztatni a világtól a legtisztább példára tekintve (*Solus Christus*)?

Tudok-e bízni kegyelmében (*Sola Gratia*) töretlen hittel (*Sola Fide*)?

Akár az életben oly gyakran, most is több kérdésünk van, mint válaszunk. Nagyon hálás vagyok Istennek, hogy ebben az évben itt tanulhatok Hollandiában családommal együtt, számos ok miatt. Az egyik ezek közül az, hogy kicsit úgy érzem magam, hogy az Úr benyomta a Pause gombot a nagyon mozgalmas életemben és rám parancsolt, hogy állj meg és nézz körül. Épp ezzel foglalkozom jelenleg tanulmányom során. Körülnézek. Nem mintha nem jártam volna mostanáig is nyitott szemmel a világban, azonban más az, amikor tudatosan veszed szemügyre a változásokat, az igényeket, a valós helyzetet. A nyugati világban élő keresztyéneknek, különösen a felnőtté váló fiatalok életét vizsgálva, be kell vallanom, hogy le vagyok döbbenve. Nemcsak a statisztikai adatok ijesztőek számomra, hanem az a tény is, hogy mindaz, amit itt nyugaton tapasztalok záros időn belül majd haza is elér, sőt már bizonyára ott van, csak annyira egy „keresztyén buborékban” zajlik életünk, életem, hogy nem érzékelem a gyökeres változást a szekularizált és „keresztyénség utáni” világ felé. Tudom, sokan az itt lévők közül elmondhatnák, hogy ők már régen ilyen környezetben dolgoznak és élnek.

Ádám és Éva hibásnak, vétkesnek érzik magukat, a kertben bujkálnak Isten elől, amikor Isten felteszi a kérdést: Hol vagy? Nem Istennek van szüksége a válaszra, hanem Ádámnak és Évának. Isten pontosan tudja, hogy hol vannak. Ádám és Éva kell, hogy önvizsgálatot tartson,

kell, hogy körülnézzen és felmérje a helyzetet. A tükörbenzésre és a körültekintésre szólítja fel Isten a mindenkori Ádámot és Évát.

Te hol vagy, milyen életszakaszban, milyen körülmények között zajlik saját és családod élete? Te milyen értékrend szerint élsz? Van-e aktualitása, hitelessége, relevanciája a keresztyén református identitásodnak?

Hol vagy te, Zwollei Magyar Református gyülekezet? Betöltöd-e azt a szerepet, amelyet neked szánt Isten? Jó keresztyén közösség vagy-e mindazok számára, akik egy hozzájuk nyelvben, kultúrában, értékekben közelebb álló gyülekezetre, találkozásra és együttlétre vágyódnak?

És hol vagy te Református Egyház a XXI század kihívásai között? Tudsz-e kellőképpen lépést tartani a változó világgal? Vajon azt az értékes drága tartalmat, üzenetet, amit megbízatásként kaptál az Úrtól, hogyan juttatod el az emberekhez? Át tudod-e megfelelő módon és formában adni azt, ami hitünk szerint élet és halál kérdése?

Számomra a Reformáció ünnepe a történelmi ünnepi jellegen és a „szülinapozáson” túl, mindenkor az önvizsgálat alkalma. *Ecclesia reformata, semper reformanda* elv visszhangzik a lehangosabban bennem.

Hogyan válaszolunk az új világ új igényeire? Nem vagyunk-e túlságosan elfoglalva az intézményes – adminisztratív – bürokratikus feladatokkal miközben kontrafázisba kerülünk a ma világával és a jövő egyházával?

Mennyit és mit vagyunk hajlandók feltenni a folyamatosan változó és változásokat eszközölő misszióra? Melyek az új határaink? Vagy vannak-e egyáltalán? Mennyire lehet centralizált a tanítás és az intézmény?

A hagyományok, a betokosodás, a képmutatás és a felületesség ellen harcoló Jézus és későbbi tanítványai, vagy akár Luther mit szólna most hozzánk? Feltudjuk-e rúgni, vagy megtudjuk-e reformálni a több százéves teológiánkat és tanításainkat az „Új világban”?

Tudom, vannak akik már túl vannak rajta, vannak akinek még nem aktuális de vagyunk sokan akinek már nagy kérdése, hogy milyen világban és hogyan fognak felnőni gyermekeink? A keresztyén buborékból valamikor ki kell lépni, és akkor hirtelen megváltozik a normalitás. Eddig én voltam a „norma”, a keresztyén fehér magyar ember, és hirtelen kisebbségbe kerülnek gyermekeink: nemzetiségi, netalán vallásos kisebbségbe. Vajon az a tartalom, amit megpróbáltam átadni gyermekeimnek lesz-e elég erős ahhoz, hogy a világ ne mozdítsa ki a biztonságot nyújtó, bejáratott kerékvágásból, a „mi fajta keresztyénségünk”?

Azon túl, hogy az új generációknak más a világképe, másak az igényei, ott van a borzasztó valóság, amiről Stefan Paas tanárom beszél az amszterdami gyülekezet ültetés-alapítás kapcsán tapasztaltokról, hogy a missziót végző ember olyan, mint a vállalkozó, aki abban hisz, hogy az ő „termékére” bizonyára igény van. Az igény és a szükség ott van az emberekben, én csak el kell nekik megfelelő módon, vonzó csomagolásban és személyre szabott élményként szállítsam, eljuttassam azt, amitől igazán teljes és boldog lesz az életük. A helyben levő világ és valóság arról szól azonban, hogy rengeteg ember tökéletesen elvan az ő szekularizált életében, ahol Isten irrelevánsá vált. Mindent megtehet elvégezhet nélküle. Lehet szociális hálót fenntartani, lehet önkénteskedni, lehet a szegényeken stb. segíteni Isten nélkül is. A humánus magatartás látszólag Isten nélkül is ott van az emberben. A mai nyugati világban a keresztyénség visszafejlődött az első századok szintjére, amikor már nem is csak egy választási lehetőség a keresztyén hit, hanem szinte egy csodabogár. Az egyház annyi funkcióját átvette a civil társadalom és az állam, hogy identitás krízisbe kerülnek a keresztyén és a református felekezetek.

Amíg otthon még gyakran az a kérdés, hogy milyen felekezethez tartozol, itt örvendünk annak amikor valaki „keresztyénnek” vallja magát. A dogmatikati tanítások már csak a teológusokat érdeklik. Az alapkérdés az, hogy Krisztus követő vagy-e vagy nem?

Másfelől ott van a nyomás a keresztyén gyülekezeteken, hogy „megfeleljenek” az új igényeknek. Mintha csak Darwin evolúciós elmélete átokként ülne a nyakunkra: vagy alkalmazkods, vagy elpusztulsz, eltűnsz, irrelevánssá válsz. Az új generáció elvárását már könyvekbe, elméletekbe foglalták: tolerancia, inkluzivitás, hitelessége, relevanciája a szociális-emberjogi-környezet- és személyes aktualitása kell legyen egyházainknak és szolgálatunknak, ahhoz, hogy vonzó legyünk, hogy egyáltalán „képbe” jöjjünk.

És akkor hogyan tovább tesszük fel a kérdést? Ha mindent ki kellene üríteni a hitvallás tarsolyunkból és újra kellene formálni egyházunkat és a legfontosabbakat tehetnénk csak vissza, melyek lennének ezek? A nagy reformátori elvekből, hitünk alapköveiből mi maradna meg? A napokban az 56-os forradalomról emlékeztünk meg. Eszembe jutott amikor 2006-ban New Yorkban október 23-án a Times Square-en jártunk feleségemmel és azokon a hatalmas reklámképernyőkön, nem Coca Cola reklám, hanem az 56-os forradalmat ábrázoló képeket vetítettek. Azon gondolkodtunk, hogy mit mond a New Yorkban sürgő-forgó vegyes néptömegnek az 56-os magyar forradalom, és vajon mi az aktualitása? Nem szeretnék túlságosan meredek, párhuzamokat vonni egy forradalom és a református egyház újjászületése között, azonban érdemes azon elgondolkodni, hogy mit is tettek az 56-osok? Egy olyan irányzat ellen tiltakoztak, amely gyökeresen ellentmondott annak, amiben hittek, és amiről tudták, hogy nem jó. Nem karban tett kézzel követték a változásokat, hanem konkrétan rátették ujjukat a fájó pontra (ahogy Jézus is gyakran tette) és változásért küzdöttek. Hogy ez a változás akkor nem következett be, nem a magyar fiatalokon és forradalmárokon múlt... Talán keresztyén emberként akár a mai fiatalokra jellemző „aktivista”-ként kell a mának megfelelő eszközökkel harcolnom és küzdenem azért, amiről meggyőződésem, hogy Isten szerinti jó.

Egyik képzési alkalmunkon egy anglikán lelkipásztor vett részt a beszélgetésben **Rev Adam Gompertz Shrewsbury gyülekezetéből**, aki egy sajátos missziós munkát indított el az oldtimer autókedvelők között. Azzal kezdte, hogy az egyik vasárnap a templom udvarán szervezett egy oldtimer autókiallítást, amelyre megjelentek olyan közösségi tagok, akik évek óta nem jártak templomba. (<https://www.lichfield.anglican.org/news/congregation-classic-cars.php>) Szolgáltatának az egyik alappillére az, hogy ott kell Isten szolgáinak lenni, ahol az emberek vannak, ne csak azt várjuk, hogy ők jöjjenek hozzánk. Miután arra külön megbízatást kapott, az is előfordult, hogy ahelyett, hogy vasárnap istentiszteleten prédikáljon, szakkiállításokra ment el, hogy kapcsolatba kerüljön azzal a réteggel, akiket másképp nem tudtak elérni. De az is előfordult, hogy a kialakult beszélgetések során nem használta a hagyományos „teológiai nyelvezetet” a bűn, a megváltás stb. tanítások megnevezésére mert ezek egyrészt annyira idegen fogalmak, másrészt pedig túl „egyháziak”, hogy a bűn helyett a

rozsdáról beszél, amely a „közellenség” az oldtimreresek világában, és annyi mindenben a bűnhöz hasonló hatása van, a megváltás - megtérés kapcsán pedig a restaurálás hosszas, idő- és figyelemigényes, költséges folyamatával azonosította. Új nyelvezet, új teológia? Egyetethető a Heidelbergi káté, vagy a Második Helvét hitvallás tanításaival? Mit szólna ehhez Jézus, vagy a „hitvalló őseink”?

Akarva akaratlanul a helyzetfelmérést meg kell ejteni. Nem azért, mert mi szeretnénk ezt, hanem azért, mert Isten kérdezi: Hol vagy? Ez az első feladat, amit a folyamatosan reformálódó egyháznak tennie kell. Mert Isten szeretete, gondviselése, megváltása nem lett korszerűtlen, legfeljebb a mi gyakorlatunk és kereteink azok. A változó világgal szemben, csak Krisztus a változatlan és mindig időszerű. Róla és mellette lekopik a hagyomány, megtisztul a ceremónia, felragyog rajtam az igazság és szeretet fénye, és maradok csupán én, Ádám és Éva, aki éppen 2020 októberében, sajátos világhelyzetben és körülmények között kell keresnem Istent és kell szolgálnom embertársamnak.

Mt. 6,33 ***De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek.*** Ebben segítsen bennünket a Jó Atya. Adjon erőt, bölcsességet ahhoz, hogy ne a saját, hanem az Ő egyházát építsük, ne a saját, hanem az Ő tanításának és akaratának engedelmeskedve. Tekintetünket Őrá, az Ő országára és igazságára kell irányítsuk mindennek előtt, hiszen Ővé minden dicsőség. *Soli Deo gloria.*

Ámen.